

Cissy van Marxveldt

Joop ter Heul

VIERLING

Met een voorwoord door Cissy van Marxveldt-biografe Monica Soeting

JOOP TER HEUL VIERLING

Cissy van Marxveldt

Joop ter Heul vierling

Met een voorwoord van Monica Soeting

*

De hbs-tijd van Joop ter Heul

Joop ter Heuls problemen

Joop van Dil-ter Heul

Joop en haar jongen

Z&K

Uitgeverij Zomer & Keuning

Noot van Leo Beek (Jan van Marxveldt) bij de bewerkte editie uit 1999:

In de loop der jaren bereikte Uitgeversmaatschappij Westfriesland regelmatig het verzoek *De hbs-tijd van Joop ter Heul* nog eens in de oorspronkelijke tekst uit te geven. De tekst dus, zoals die in 1918 door Cissy van Marxveldt is geschreven. Als haar zoon en geestelijke erfgenaam heb ik die eerste versie, die in de afgelopen tachtig jaar meermalen is gemoderniseerd, in deze editie weer doen herleven. De spelling is uit de aard der zaak van deze tijd, maar sommige gebeurtenissen die in de loop der jaren verdwenen waren, zijn in deze herdruk weer opgenomen.

Eerste druk in deze uitvoering © 2018

© 1948, 1999, 2018 Uitgeverij Westfriesland / Zomer & Keuning,
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

De Joop ter Heul-serie bevat de volgende delen, geschreven tussen 1918 en 1925:

De hbs-tijd van Joop ter Heul

Joop ter Heuls problemen

Joop van Dil-ter Heul

Joop en haar jongen

Deel vijf, *De dochter van Joop ter Heul*, is ‘pas’ geschreven in 1946 en daarom niet in deze uitgave opgenomen.

© 2018 voorwoord Monica Soeting

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design

Omslag- en binnenwerkillustraties Hans Borrebach

Zetwerk Nyvonco, Heerhugowaard

ISBN 9789401912266

NUR 343

www.zomerenkeuning.nl

Alle rechten voorbehouden

VOORWOORD

Joop ter Heul is bijna honderd jaar oud. Ze ontstond in 1918 in het hoofd van Cissy van Marxveldt (pseudoniem van Setske de Haan, 1889-1948) en zag in november 1919 het levenslicht. *De h.b.s.-tijd van Joop er Heul* lag die maand voor het eerst in de boekhandel, 290 bladzijden dik, voorzien van tekeningen van Isidoor van Mens en te koop voor fl, 2,90 ingenaaid en fl 3,90 gebonden. Dat was niet bepaald goedkoop, want fl 3,90 in die tijd was ongeveer gelijk aan € 25. Wie tot de arbeidersklasse hoorde, kon dit boek onmogelijk aanschaffen, want de meeste arbeiders verdienden in deze tijd zo'n tien gulden per week.

Maar voor arbeiders was dit boek dan ook niet bedoeld. Van Marxveldt schreef haar boeken met lezers uit de middenklasse in het achterhoofd. Afgezien daarvan gingen haar romans bijna altijd over mensen uit de zorgeloze hogere middenklasse. Zo ook de *Joop ter Heul-serie*. Joop – officieel Josephine – is de dochter van een succesvolle zakenman. Ze woont met haar ouders, zus en broer in een villa in het welvarende Amsterdam-Zuid, vlak bij het Vondelpark. Haar ouders kennen geen geldzorgen en maken zich niet druk over problemen als de gevolgen van de Eerste Wereldoorlog (waaraan in 1918 een einde was gekomen) en de armoede onder de arbeiders. Ook de oprichting van de Volkenbond en de invoering van het algemeen kiesrecht in 1919 gaan aan hen voorbij. Soms maakt Joops vader zich zorgen over schommelende aandelen, maar verder is er geen vuiltje aan de lucht. Behalve dan dat zijn jongste dochter liever met haar vriendinnen van de Jopopinoloukicoclub taartjes gaat eten dan dat ze haar huiswerk maakt.

Dat alles is echter precies wat de *Joop ter Heul*-serie zo aantrekkelijk maakt, ook nu nog, na honderd jaar. Afgezien van wat details, zoals kleding en sommige woorden, is Joop niet aan een bepaalde tijd gebonden. De jonge Joop is wat we nu een puber noemen. Ze heeft een hekel aan school en haat recepties en opgeprikte visites. Ze vindt niets leuker dan haar snobistische zus te choqueren. Met haar vriendinnen treitert ze

haar leraren en leraressen en rookt ze stiekem sigaretten in het fietsenhok. En als Joop ouder wordt, blijft ze in zekere zin een belhamel.

Daar komt bij dat Van Marxveldt een taal gebruikt die nog steeds fris, bondig en vooral geestig is. Haar humor is onderkoeld en relativerend, want Joop neemt niet alleen anderen op de hak, maar ook zichzelf. Bovendien is Joop veel geëmancipeerder dan je op de eerste blik zou denken. Ze gaat altijd haar eigen gang, zelfs als echtgenote van een niet bepaald progressieve man. Voeg daaraan toe dat Joop in huizen woont waarvan de meesten van ons alleen maar dromen en je snapt waarom de boeken over Joop ter Heul honderd jaar na de eerste verschijningsdatum nog steeds worden gelezen. De *Joop ter Heul*-serie was de lievelingslectuur van Anne Frank en de jonge prinses Juliana, en is dat nog steeds van talloze andere meisjes en jongens, mannen en vrouwen, tot welke klasse die ook horen. Daarom lang leve Joop ter Heul! En dat ze nog minstens honderd jaar langer haar malle streken mag uithalen.

Monica Soeting

DE HBS-TIJD VAN JOOP TER HEUL

HOOFDSTUK 1

Lieve Net,

Ik heb verschrikkelijk lang zitten piekeren voor ik werkelijk van stapel gelopen ben met dit epistel, want Julie zei, dat je nooit een brief met ik mag beginnen. Julie denkt altijd vreselijk na over zulke dingen; Kees zegt dat ze er een gewetenszaak van maakt. Ik vind het mal, zie je, maar nu ik 't toch gehoord had van Julie, wou ik weleens voor de verandering *comme-il-faut* zijn. En zo gek zeg, ik wist hopen aanheffen, maar ze begonnen allemaal met ik. Enfin, nu weet je het toch, dat ik weet, hoe het hoort. Wat een gezeur, hè? 't Kan jou immers ook niets schelen. Nou, daar gaat-ie-dan-inderdaad! Ik vind 'inderdaad' zo'n prachtig woord, net als 'niettegenstaande'; 't vult zo heerlijk in een opstel. Ik werk er altijd mee waar ik maar kan, en 't is heus aan te bevelen.

Jouw laatste brief ligt verkreukt en wel naast me; o zeg, daar is nog een hele roman aan verbonden. Ja, 't spijt me geweldig, maar hij is verloren geweest. Nu net een week terug. Toen ik 't merkte 's avonds, versteende ik gewoonweg, want er stond nogal veel in van jou en Jaap, hè? Ik wist zeker, dat ik hem op school had laten liggen, op de bank. Pop Helmer had hem onder geschiedenis gelezen. En hij slingerde daar maar zo open en bloot alsof het een opstel was – ik zag hem liggen en ik heb er de hele nacht van gedroomd. De volgende morgen tuimelde ik gewoonweg het lokaal binnen, en... Net, hij lag er nog! Juffrouw Soetendal – die hebben we nu voor Duits, we noemen haar Zuurtje, omdat ze zo azijnachtig is – deed net, alsof ze niets gezien had. Maar ik weet zeker dat ze hem gelezen heeft, want ze keek af en toe zo ijjig naar me.

't Is op het ogenblik een saaie pan op school en 't duurt nog drieënzestig dagen voor het kerstvakantie is. Maar weet je wat moppig is? We gaan een club oprichten van de leukste meisjes uit de klas. Kees zegt dat het een kinderbeweging wordt. Wat een onzin, hè? Als ik nu maar lid

mag worden van pa, ik heb 't nog niet gevraagd. 'k Ben zo op het nippertje overgegaan naar de derde, en daarop zit pa nog maar aldoor te hameren, in plaats dat hij blij is dat ik er nog gekomen ben.

Ik werk nu met Pop samen, de éne week bij mij, de volgende bij haar. Pop is een knapperd, die waaien de lessen zo maar aan, ze doet er haast niets voor. En ik zit te pompen en te stampen en 't geeft geen zier. Ik schijn geen geheugen te hebben, alleen voor nonsensdingen, zegt pa. Weet je als ik soms naar Julie kijk, dan word ik razend. Die is nu achttien geweest en draagt zijden kousen en alle kleuren zijden ondergoed en pyjama's. En die laat alles maar waaien nu ze van school af is. 's Middags gaat ze met ma boodschappen doen, en dan tea-en ze ergens, met de nodige zaligheden erbij natuurlijk, en ik heb net zakgeld voor vijf taartjes, en dan moet ik er ook nog mijn haarlinten van kopen en mijn schoenveters. Pa is zo wonderlijk in die dingen. Hij moest eens weten, dat Julie een risje valse krullen op haar achterhoofd speldt. Ik vind het ook flauw, zie je; stel je voor dat ze gaan bungelen of wegwaaien, ik zou me geen raad weten bij het tennissen en zeilen. O zeg, ik mag ook niet meer tennissen van pa, niet eerder dan volgend jaar met de grote vakantie, en als ik blijf zitten, helemaal niet meer. En Julie, die kan er haast niets van, en die fietst, nu nog, elke zaterdagmiddag naar het veld met een racket onder haar arm. Wil je wel geloven dat ik Julie niet uit kan staan af en toe? En als ik eraan denk dat ze zich nog eens verloven zal, griezelt ik al. Want Pops zuster Betty, die was werkelijk leuk, en die is nu een paar weken verloofd, maar Pop zegt dat er geen huis meer met haar te houden is, zo stelt ze zich aan. Wat zal Julie dan onuitstaanbaar worden. Inderdaad! Daar hoor ik haar net thuiskomen; nu vraagt ze me aanstonds of ik haar fiets wil schoonmaken voor een dubbeltje. Maar ik doe 't niet, want het was kliederig op straat. Nu, bonjour hoor. Schrijf je me weer gauw? Ook de groeten van Pop. En 'n poot van je

Joop

PS: Je vraagt me of er nog veranderingen op school zijn. Niets hoor. 't Is 't ouwe stelletje, en elke dag hetzelfde. Brrr. 'k Ga mijn aardrijkskunde leren. We werken nu met blinde kaarten, en als ze me Limburg voorleggen en ze zeggen dat het Azië is, dan geloof ik het ook. Dáág.

Wat leuk zeg dat je me zo gauw hebt teruggeschreven. Ik kon werkelijk niet eerder schrijven, hoor. Want ik heb het zo druk tegenwoordig. En ik heb je zoveel te vertellen. Je weet 't, hè, van de hbs-club van ons. Nou, ik mocht geen lid worden natuurlijk. Kees zegt, dat pa bang is dat ik een fuifnummer zal worden. Stel je voor, er is voor mij nogal wat te fuiven. Ik was woest op pa, en ik zei dat ik nachten zou willen blokken om toch een goed rapport te krijgen. 'Ja, en je gezondheid bederven,' zei pa. Pop vond het ook lam voor me, dat snap je. En weet je, nu ben ik toch lid geworden, geheim lid. Eens in de week hebben we een clubavond, dan bij die en dan bij die. Bij mij kan 't niet natuurlijk, maar dan doen we 't bij Pop, en betaal ik de koekjes en zo. Pop is zo heerlijk vrij, ze letten nooit op haar; ik geloof dat ze best een hele nacht op het dak zou kunnen zitten, en dan zouden ze 't bij haar thuis nog niet merken. Ze heeft ook zo'n leuke eigen kamer, alles wit en blauw, en ik zit altijd maar met Julie opgescheept. Ik kan niet eens 's avonds een boek in bed lezen, want dan wil ze het licht uit hebben, en ik word weleens midden in de nacht wakker, en dan ligt zij te lezen bij een kaars. Daar heeft ze dan een hele rommeltoren omheen gebouwd van schoendozen en weet ik wat al meer. Dat is voor 't licht, zie je, dat pa het niet merkt.

't Klinkt interessant, hè, geheim lid. Maar 't is toch ook wel een beetje angstig. Ze vinden me allemaal een kraan, dat ik het durf buiten pa om, want ze kennen pa van gezicht. En je hoeft hem alleen maar aan te zien, om te weten hoe hij is. We hebben nu twee avondjes gehad, een bij Pien Greve en een bij Connie Raland. Het avondje bij Pien was heel leuk, dat viel net in mijn week bij Pop. Bij Connie was 't de volgende week, toen Pop bij mij werken moest. Ik verzon maar, dat ze zo'n pijn in haar voet had en of ik naar haar toe mocht. Ik zei 't aan tafel, en 't was zo griezelig, want pa keek me zo recht aan, en Kees hoestte verschrikkelijk hard. Ik een kleur als een boei natuurlijk. Toen vroeg pa me welke lessen we de volgende dag hadden. Ik wist het nog net, aardrijkskunde en Frans en natuurkunde. 'Goed,' zei pa, 'als je thuiskomt dan zal ik eens zien wat je hebt uitgevoerd zo'n hele avond. Ik houd er eigenlijk niet van, dat gewerk van meisjes onder elkaar.'

Ik voelde me steenkoud worden, en gelukkig zei ma toen dat Pop zo

vlug was en zo'n goede invloed op me had. We hebben er bij Connie om gestikt om die goeie invloed van Pop. Maar 't is toch wel lam, zie je, al dat gedraai. Je hebt er niets aan, want bij Connie heb ik de hele avond in de badkamer zitten leren. Af en toe kwam er eens een naar me kijken met een kopje thee of een koekje en dan zeiden ze 'sterkte' of 'hou-je-maar-taai', of 'kom je nu haast?' We zijn met z'n zevenen en 't is werkelijk 'n leuke bende. Ik hoorde ze af en toe gieren in de badkamer, want Connies kamer is er vlakbij. Wat word je daar balorig van. Om negen uur kwamen ze mij met z'n allen halen en zeulden ze me naar binnen. Ik mocht het lekkerste taartje uitzoeken, en ik kreeg de grootste kop chocolade. En Pop voedde me en Connie stopte mijn voeten in zo'n zalige ijsberenzak. Toen kwam ik weer een beetje bij. Om tien uur rende ik naar huis, en zeg, toen ik voor mijn deur stond en al gebeld had, miste ik opeens mijn boeken. Die lagen nog bij Connie in de badkuip. Wil je wel geloven dat ik door de stoep heenzonk?

Ik zag pa z'n gezicht al; 't was net of ik het met opzet gedaan had. Ik vergat opeens alles wat ik van Afrika geleerd had, en ik keek zo versuft naar Mina, die me opendeed, dat die het uitschaterde en 'gompie' zei. Dat zegt Mina altijd, en ik heb er al heel wat standjes voor gehad, want ik neem zo gauw wat over, zegt pa, altijd het slechte, en dan gilde ik ook om de haverklap 'gompie'. 't Is nog eens een eenweekse bevlieging op school geweest, want de meisjes vonden 't ook wel moppig. En Net – je rilt toch met me mee, hoop ik – er was visite! De Boomen waren er met Lotte. Ik had ze kunnen zoenen, alle drie, pa Boom 't liefst op zijn kale kruintje. Kees zat weer zo mal naar Lotte Boom te staren, hij vindt haar knap nota bene. Je hebt haar toch verleden jaar ook gezien, hè? Ik vind niets aan zo'n pierewietgezicht, en jij? Ze draagt nu d'r haar zover over de oren, dat je maar een derde van haar gezicht ziet. Enfin, daar is ze niet minder om. Ik stoof naar binnen zeg, en ik riep al bij de deur 'daag!'

'Niet zo luidruchtig,' zei pa. 'Ik zou maar gauw naar bed gaan, 't is al over tienem.'

'Ja, 't wordt onze tijd,' zei ma Boom en deed alsof ze wilde opstaan. Kind, ik bibberde opeens weer, en ik zei maar gauw in 't wilde weg 'nàacht', en ik durfde niet eens meer denken aan de zalige schuimpjes die ik zag liggen. Ik lag in drie minuten in bed, en als je me gezien had,

ik sliep na een halve seconde. Maar niet heus! 't Duurde nog wel drie kwartier, voor ik de Boomen hoorde wegtrekken. Wat had ik een schuimpjes kunnen eten in die tijd!

Mijn boeken hebben nog een week bij Connie geslingerd, want we vergaten ze allebei. En voor mijn aardrijkskundebeurt heb ik een twee gehad. Nu weet je alweer wat. Ik heb deze brief in mijn Duitse thema's liggen; als ik wat hoor, dan ga ik gauw met mijn vertaling door. Zo iets maakt Julie nerveus, zegt ze. Idioot, hè? Leuk, dat je met Jaap fietsen mag. Stel je voor als ik eens zoiets begon, ik geloof dat pa me in de boeien sloot. Nu, bonjour hoor.

Joop

Onze club heet de Jopopinoloukicoclub. 't Heeft wel iets van klikla-kloriklontje, hè? Maar 't zijn de beginletters van onze namen. We wisten niets anders. Dààg!

Lieve, beste Net,

Ik heb nog wel niks van je gehoord, maar toch grijp ik alweer naar de pen. Zo schrijft Mina's galant. Ze heeft me eens een brief laten lezen. Toen had ze het uitgemaakt, zie je, en schreef hij haar: 'Hierdoor deel ik u mede, alsdat ik toch weer de pen heeft gegrepen.' 't Was een ontzettend ontroerende brief, en nu is 't weer aan. Wat heeft zo'n Mina toch een wonderlijk leven, hè? Maar wij hebben 't ook jolig op school tegenwoordig. Je moet weten dat we in de kerstvakantie een algemene clubfuif houden. Vind je dat niet schitterend klinken? Pop heeft het bedacht.

De vader van Loutje de Poll heeft een jongensinstituut. 't Is zo'n aardige man, helemaal niet streng, dat verwacht je anders wel, hè? van zo'n institutenbaas. Nu mogen we in de vakantie een van zijn lokalen hebben, en vragen wie we maar willen. Dan houden we voordrachten en er wordt piano gespeeld en later dansen we. Ik zit er al heerlijk 'geheim' voor te leren, op school natuurlijk, want anders heb ik geen tijd. 't Loopt nu ook tegen Sint, en ik heb Pop beloofd dat ik al haar Sintversjes zal maken. Pa is twee weken naar Engeland voor zaken, en die Julie doet nu zo raar. Bij alles zegt ze tegen mij: 'Kind, waar bemoei je je

mee?’ En dat klinkt zo verachtelijk en daar word je dan weleens kriegel van.

Ik ben, nu pa weg is, natuurlijk heel genoeglijk naar onze clubavondjes gezeild. Ik heb al een paar keer geprobeerd om het ma te zeggen, maar ma denkt altijd aan winterhoeden en paradijsvogels en bontjassen, en dan is het zo moeilijk vertellen dat je geheim lid bent ergens van. Ma zou misschien zeggen: ‘Maar kind, dat is prachtig,’ en het direct weer vergeten.

Ik weet nog niet hoe het met onze fuif aanmoet. Ik denk dat ik maar gewoon zal zeggen dat ik voor een partijtje bij Lou de Poll ben gevraagd. Pa vindt Lou nogal degelijk, omdat haar vader een instituut heeft. En als mijn rapport nu niet al te slecht is, dan mag ik wel. Hoe staat het met het jouwe? Ik heb een heel vernuftig smokkelapparaat uitgevonden, en daarmee hoop ik door mijn repetities te rollen. Ik zit zo akelig alleen op een bank, en nu krijgen we altijd proefwerk links en rechts. Dan moet ik tevoren zeggen wat ik zit te doen. En je zult altijd zien, als je links zegt, dan is het rechtse gemakkelijk, en zeg je rechts, dan ken je alle vragen van links. Ik zal je maar niet schrijven van onze voordrachten, want áls je nog komt met Kerstmis, dan is ’t een verrassing voor je. Pien Greve, die zo leuk tekent, maakt de programma’s.

O zeg, we hebben gisteren op school gestikt. Kitty Franken, die voor me zit, vertelde me onder Frans, dat haar broer een kanarie gekocht heeft met een horrelvoet. ’t Werkte al dadelijk op mijn lachspieren, en Kit komt er zo in, dat ze half in haar bank opstaat en me vertelt hoe het beestje loopt. Nu hebben we voor Frans een leuk mens, streng zie je, maar toch aardig. Die ziet Kit van die malle sprongen maken, en ze zegt direct, in ’t Frans natuurlijk, dat Kit voor de klas moet komen om te vertellen wat ze allemaal te zeggen heeft. Kit snapte ’t niet eens, die is nog slechter in Frans dan ik. Maar ik blies het haar gauw in ’t oor en Kit voor de klas!

Daar stond ze. ’t Is zo’n leuk type, hè. En ze stak maar dadelijk van wal, zeg. ‘Mon frère a acheté – un – un – canarie’ – met een geweldige uithaal – ‘qui a un – un pied de horrèl’ – we gilden allemaal – ‘et il marche – il marche – comme ça.’ En toen hupte Kit op zijn kanaries voor de klas heen en weer. Ik dacht dat Connie een flauwte kreeg. Die kan toch zo lachen. Mademoiselle meesmulde. Inderdaad. Maar niettegen-

staande kreeg Kit twee thema's te maken. Je ziet dat ik door mijn stof heenraak, want ik begin met vullingen te werken. En daarom tabé. Dat zegt Kees altijd. Maar ik weet niet hoe je het schrijft.

Lieve Net,

Als een grote zondaar zit ik op een verrukkelijke vrije zaterdagmiddag met-ijs op mijn koude kamertje te schrijven. Wat een akelig begin, hè? Bereid je voor op vreselijke dingen! Ik ben maar blij dat je toch met Kerstmis niet komen zou, want nu had je vast niet gemogen of is het gemocht, voor straf. Voor mijn straf natuurlijk. Je denkt zeker direct dat ik een slecht rapport heb. 't Ging nogal voor mijn doen. Onvoldoende voor Frans, Duits en aardrijkskunde. We kregen het weer net op Sint. Dat vind ik toch zo'n monsterlijke uitvinding om het ons juist de 5e te geven, alsof er geen andere datums zijn! Je hele Sint-piezelier is weg. Ik heb het natuurlijk pas de 6e thuis laten zien, dat doen de niet-bollebozen allemaal.

Pop schuift het altijd direct zo onverschillig mogelijk naar haar vader toe, en die kijkt het haast niet eens in. Ze heeft me aangeboden om met me te ruilen, het hinderde voor haar toch niet. Maar 't kon niet, zie je, want onze namen staan zo vet mogelijk buiten op. Pa hield natuurlijk een lange preek over het rapport, en er kwam ook in voor, dat iemand als ik vooral lid moest worden van een club. Dan zou er zeker van werken wel veel terecht komen. En pa vroeg me, of ik het niet met hem eens was. Akelige vraag! Ik staarde maar naar de grond en zweeg. De volgende avond zouden we club bij Noor van Ginkel hebben en onze eerste repetitie houden. We stelden er ons zo ontzaglijk veel van voor. 't Viel net in mijn week bij Pop, dus er was ook niets van gevaar bij. Ik vond het wel naar, zo direct boven op pa zijn preek, maar ik kon er niet van terug. Ik was nogal hoofdrollerig, en ze konden me daarom niet best missen.

Na het eten schoot ik dus dadelijk weg naar Noor. Pa had een handelsvriend bij zich, dus die lette niet op me. Ik nam maar geen boeken mee, want dat vond ik onnodige ballast. Eerst maakten we een massa herrie, want Kit Franken zou haar zangnummer repeteren. Kit zingt leuk, ze heeft al een paar jaar zangles, maar ze doet haar mond zo wijd

open; dat moet ze van haar zangjuffrouw. Ze giert er zelf om, en ze zei dadelijk: ‘Toe jongens, ga nu met je rug naar me toe zitten, anders lach je je suf.’ Maar toen we allemaal zaten, kon ze helemaal geen noot uitbrengen, ’t was een bende! En Noor, die haar begeleiden zou, speelde maar gauw een mop, en daar hopsten we heen. Maar toen zei Lou, die nogal ernstig is: ‘Laten we dan eerst de tableaux afwerken.’ Ik kan je er nu wel van vertellen nu je toch niet komt. Er was een tableau van een boef op een bank. Eerst zitten op de bank drie meisjes: Pop, Connie en Noor.

En dan staat de boevige man op een afstand. Tweede tableau: de boef op de bank met de drie meisjes. Derde tableau: hij breeduit op de bank en in de verte, een beetje angstig, de drie meisjes arm in arm. Zo klinkt het niet bar leuk, maar ’t is in werkelijkheid enig! Ik was de boef. En ik zag er zo smerig uit in een heel oud pak van Kees, waarmee hij nog wel eens uit vissen gaat, en een grote pet op en een rooie zakdoek om mijn hals. Ik had zo’n kort stenen pijpje in mijn mond, dat zat in een van de zakken. Enfin, ’t was fraai, zoals pa zei. Ja, zoals pa zei! Snap je ’t? O, ’t was het toppunt van griezeligheid. Ik lag languit op de bank, de mooie tuinbank van de Van Ginkels, in mijn pak en mijn pet en mijn rooie zakdoek, en ik had net een erg gemeen, boevig gezicht getrokken, toen de deur opening en in de deuropening stond... pa.

Het schitterendste tableau, zei Kees later, die erom gehuild heeft van ’t lachen. Ja, maar hij had geen onvoldoende voor Frans en Duits en aardrijkskunde! Wil je wel geloven, dat ik verstijfde! Ik ging rechtop zitten en ik schoof mijn pet naar achteren en ik grijnsde maar zo’n beetje tegen pa.

‘Zou jij je misschien weer behoorlijk willen aankleden?’ vroeg pa. Ik waggelde overeind. Natuurlijk deed ik het er niet om, want het was helemaal geen tijd voor dwaasheden. Maar Connie, die in een hoekje bij de piano zat, begon opeens te proesten en toen pa naar haar keek, zei ze nota bene: ‘Vindt u Joop zo niet vreselijk aardig?’

‘Ja, heel aardig,’ zei pa. Maar zijn stem...

Connie slikte maar gauw haar lach in. Pop en Noor gingen met me mee om me te helpen verkleden. Ze zeiden om de drie woorden ‘Sterkte!’ en ‘Hou je maar taai’, maar wat gaf mij dat? En toen ik weer in de kamer kwam, vroeg pa: ‘Moet je je boeken niet meenemen, Josephine?’

‘Nee,’ zei ik, ‘want ik had ze niet bij me.’ Dat was nog het allerergste.

Als een lam ben ik naast pa meegelopen naar huis. De rest snap je wel. Hoe pa erachter kwam? Hij had zijn vriend naar de trein gebracht en toen bedacht hij dat hij me wel bij Pop kon weghalen. Toen hij daar kwam was alleen Betty thuis. En die vertelde heel kalm aan pa dat het clubavond was bij Noor van Ginkel, en dat ik daar natuurlijk ook heen was. En ze wist alles van mijn ‘geheime’ lidmaatschap. Maar die denkt altijd aan die malle Dolf van haar. Enfin, nu ben ik er gloeiend bij, ik mag niet meer op vrije middagen uit, enz. – enfin, je kent de straflijst wel. Ik zit nu ’s avonds op pa’s werkkamer. En ik mag helemaal niet naar de clubfuij natuurlijk, zelfs niet geheim. Nu zitten ze wel erg met de rollen, dat is Pop nog aan pa komen vertellen, net of dat pa wat interesseerde. En Julie, die is vanavond met ma naar de opera en morgen gaat ze weet-ik-waar naar toe. Gelukkig dat Kees Kwatta’s voor me koopt, anders wist ik me geen raad meer. Ik hoor pa’s stem. Ik stop.

Prettige kerstvakantie. Schrijf maar gauw aan het ERE-lid van de Jopinoloukicoclub, want dat ben ik nu.

Joop

100 JAAR

Joop ter Heul

Zeg je meisjesboek, dan zeg je Joop ter Heul. Zelfs een eeuw na de verschijning van het eerste boek *De hbs-tijd van Joop ter Heul* zijn de boeken over deze ‘bakvisch’ nog altijd een feest om te lezen. Joop ter Heul blijft voorgoed een meisje, en ze blijft voorgoed om verliefd op te worden. Deze vierling geeft een ongeëvenaard beeld van Nederland in de jaren twintig en werd generaties lang gelezen door Nederlandse meisjes én jongens, onder wie Anne Frank.

Met een voorwoord door Cissy van Marxveldt-biografe Monica Soeting en maar liefst 75 originele pentekeningen van illustrator/tekenaar Hans Borrebach.

Cissy van Marxveldt (pseudoniem van Setske de Haan) ging met de boeken over Joop ter Heul de literatuurgeschiedenis in. De avonturen van Joop zijn losjes gebaseerd op Van Marxveldts eigen leven, zowel op de hbs als later in het huwelijk.

IN DEZE VIERLING:

- De hbs-tijd van Joop ter Heul
- Joop ter Heuls problemen
- Joop van Dil-ter Heul
- Joop en haar jongen

Z&K

ISBN 978 94 0191 226 6 NUR 343

9 789401 912266

www.zomerenkeuning.nl